

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/164/2023
Identifikačné číslo spisu:	8417202879
Dátum vydania rozhodnutia:	29.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8417202879.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ G. U., narodeného XX. G. XXXX, P. Q., F. XX/XX, 2/ L. U., narodenej XX. P. XXXX, P. Q., F. XX/XX, oboch právne zastúpených advokátkou JUDr. Ivanou Orosovou, Prešov, Masarykova 10, 3/ BANKRUPTCY & RECOVERY SERVICE, k.s., Bratislava, Zelená 365/2, IČO: 36669415 správca konkurznej podstaty úpadcu G. U., proti žalovaným 1/ Blackside, a.s., Bratislava, Mlynské nivy 48, IČO: 48191515, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou AK Herceg, s.r.o., Bratislava, Košická 56, IČO: 35890240, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Herceg, 2/ neb. P. L., narodenom XX. L. XXXX, zomr. XX. M. XXXX, naposledy bytom P. F. XXX, 3/ F. L., narodenej XX. T. XXXX, P. F. XXX, o určenie neplatnosti dražby s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. KK-3C/6/2017, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. apríla 2023 č. k. 14Co/2/2023-385, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní pokračuje na strane žalovaného 2/ s dedičmi pôvodne žalovaného 2/ neb. P. L., naposledy bytom P. F. XXX, a to s 1/ A. L., nar. XX. T.XXXX, P. F. XX, 2/ P. L., nar. XX. P. XXXX, P. F. XXX, 3/ žalovanou 3/ a 4/A. L., nar. XX. J. XXXX, P. F. XXX.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok - v súčasnosti Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom z 22. júla 2022 č. k. 3C/6/2017-309 žalobu zamietol (výrok I.), žalovanej 1/ priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/ (ďalej aj ako „žalobcovia“) v rozsahu 100%, ktorý sú povinní žalovanej 1/ splniť spoločné a nerozdielne (výrok II.), a žalovaným 2/ a 3/ voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie k námietke žalobcov o nevhodnom mieste konania dražby uviedol, že určením miesta dražby v Prešove nedošlo zo strany dražobníka k porušeniu ustanovenia zákona č. 527/2002 Z.

z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dobrovoľných dražbách“). Podľa súdu prvej inštalácie je Prešov od mesta Spišská Belá vzdialený 89,3 km (v prípade bez platených úsekov 93,2 km), čo nemožno považovať za tak vzdialené miesto, v dôsledku ktorého by došlo k obmedzeniu možnosti účasti na dražbe potenciálnym záujemcom o predmet dražby, a to aj z časového hľadiska.

1.2. K ďalším dôvodom neplatnosti dražby namietanými žalobcami (nedoručenie oznámenia o dražbe v zákonom stanovenej lehote, v oznámení neuvedenie možnosti zníženia najnižšieho podania a oznámenie nevyhotovené legitimovanou osobou z dôvodu absencie podpisu záložného veriteľa ako navrhovateľa dražby a absencia podpisu štatutárneho orgánu dražobníka) súd prvej inštalácie skonštatoval, že žalovanou 1/ predložené oznámenie o dražbe, ktoré bolo v zákonnej lehote zverejnené aj v Notárskom centrálnom registri dražieb obsahuje všetky zákonné náležitosti, pričom zákon ako podstatnú náležitosť oznámenia neuvádza uvedenie možnosti zníženia najnižšieho podania. Vo vzťahu k absencii podpisu záložného veriteľa ako navrhovateľa dražby, ako aj podpisu štatutárneho orgánu dražobníka na oznámení o dražbe súd prvej inštalácie uviedol, že podpis nie je náležitosťou oznámenia o dražbe podľa § 17 ods. 8 zákona o dobrovoľných dražbách, kde len rovnopis oznámenia o dražbe uložený u dražobníka musí byť podpísaný navrhovateľom dražby, pričom rovnopis oznámenia o dražbe nebol zo strany žalobcov predložený ako listinný dôkaz súdu, a preto súd prvej inštalácie nemohol zákonným spôsobom posúdiť toto tvrdenie. Ohľadom doručenia oznámenia o dražbe v zákonom stanovenej lehote súd prvej inštalácie poukázal na to, že zákon v § 17 ods. 5 zákona o dobrovoľných dražbách nestanovuje pre dražobníka lehotu na doručenie oznámenia o dražbe, ale len lehotu na jeho zaslanie, t. j. 30 dní pred začatím dražby. Túto lehotu podľa súdu prvej inštalácie dražobník nepochybne dodržal, keď oznámenie o dražbe zaslal žalobcom prostredníctvom pošty do vlastných rúk v zákonom stanovenej lehote, ktoré si žalobcovia aj prevzali, čo bolo preukázané podacím hárkom a doručenkami.

1.3. K námietke žalobcov, že splnomocnenec žalovanej 1/ konal na základe neplatného poverenia, z ktorého pre neurčitosť nebolo známe, či je udelené dražobníkom alebo záložným veriteľom ako navrhovateľom dražby súd prvej inštalácie uviedol, že žalovaná 1/ v tomto konaní vystupuje v pozícii záložného veriteľa, navrhovateľa dražby a dražobníka, čo zákon o dobrovoľných dražbách nevyklučuje. Súd mal po oboznámení sa s overením za to, že je poverenie určité, sú v ňom jednoznačne vymedzené právne úkony, ktoré môže poverená osoba vykonať v mene spoločnosti a je podpísané oprávnenou osobou. Postavenie Mgr. L. F. ako osoby konajúcej za dražobníka na základe poverenia nespochybnila ani notárka JUDr. Erika Szórádová, ktorá spísala notársku zápisnicu, ktorou osvedčila vykonanie dobrovoľnej dražby.

1.4. K posledným námietkam žalobcov o znaleckom posudku (posudok bol starší ako 6 mesiacov, nebol vypracovaný riadne, bez obhliadky a cena bola podhodnotená) súd prvej inštalácie zdôraznil, že v konaní vyhovel všetkým dôkazným návrhom strán a vykonanie žiadneho z navrhnutých dôkazov nezamietol, ale namietaný znalecký posudok nebol súdu zo strany žalobcov ako listinný dôkaz predložený. Súd prvej inštalácie tak nemal možnosť sa s ním oboznámiť, mal iba preukázané zo žalovanej 1/ predloženého oznámenia o dražbe, že cena predmetu dražby bola stanovená znaleckým posudkom s dátumom vyhotovenia 07. septembra 2016. Z uvedeného podľa súdu prvej inštalácie vyplýva, že v čase konania dražby ohodnotenie predmetu dražby spĺňalo podmienky uvedené v § 12 ods. 1 zákona č. 275/2002 Z. z. Sú však pre úplnosť uviedol, že v prípade, ak neboli žalobcovia spokojní so spôsobom ohodnotenia predmetu dražby, zákon im dáva oprávnenie do 10 pracovných dní od doručenia znaleckého posudku vzniesť u dražobníka námietky. Ak to žalobcovia neurobili, vzdali sa svojho práva obrany v dražobnom konaní. Vzhľadom na uvedené sa preto podľa súdu prvej inštalácie ani nemôžu domáhať vyslovenia neplatnosti dražby z uvedeného dôvodu. Zo všetkých predložených dôkazov a z vykonaného dokazovania tak bez akýchkoľvek pochybností podľa súdu prvej inštalácie vyplýva, že dôvodmi neplatnosti dražby namietanými žalobcami nedošlo zo strany dražobníka k porušeniu ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách takým spôsobom, že by tým boli dotknutí na svojich právach, a že by tieto skutočnosti boli dôvodom určenia neplatnosti dražby.

1.5. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštalácie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) tak, že žalovanej 1/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcom v rozsahu 100%, a žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal, keďže si náhradu trov konania neuplatnili. Vo vzťahu

k žalobkyni 3/ súd prvej inštancie uviedol, že v prípade, ak v konaní bol neúspešný správca, trovy konania súd prizná úspešnej strane voči úpadcovi, nie voči osobe správcu, ktorý v konaní vystupuje namiesto úpadcu s tým, že tieto trovy možno prípadne uspokojiť z úpadcovho majetku, ktorý mu zvýši po zrušení konkurzu. Žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 24. apríla 2023 č. k. 14Co/2/2023-385 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.), žalovanej 1/ proti žalobcom zaviazaným spoločne a nerozdielne priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok II.) a žalovaným 2/ a 3/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok III.).

2.1. Odvolací súd v úvode svojho odôvodnenia konštatoval, že úpadca síce vyhlásením konkurzu nestráca spôsobilosť byť účastníkom v konaní o nárokoch, ktoré sa týkajú majetku patriaceho do podstaty, ani procesnú spôsobilosť, ale v tejto súvislosti je podľa odvolacieho súdu nutné zdôrazniť, že ak dispozičné oprávnenie k majetku konkurznej podstaty prešlo na správcu konkurznej podstaty, úpadcovi nesvedčí aktívna vecná legitímácia na uplatňovanie nárokov súvisiacich s majetkom. Za takéhoto stavu, ak v konaní vystupujú ako žalobcovia traja, aj vrátane samotného úpadcu a správcu úpadcu, potom žaloba podaná žalobcom v 1/ rade ako úpadcom mala byť zamietnutá, pretože mu nesvedčí aktívna vecná legitímácia.

2.2. Odvolací súd poukázal na to, že sa súd prvej inštancie s uplatnenými dôvodmi neplatnosti dražby po vecnej stránke riadne vysporiadal, vrátane skutočností týkajúcich sa znaleckého posudku. Podľa odvolacieho súdu nie je znalecký posudok obsahom spisu, a ak súd prvej inštancie poukázal na skutočnosti, ktoré sa týkali jeho dátumu vyhotovenia (07. septembra 2016) tak, ako je pojatý do notárskej zápisnice o osvedčení dobrovoľnej dražby, nemal dôvod na pochybnosti. Ďalej odvolací súd uviedol, že určenie ceny znaleckým posudkom nie je rozhodujúcou skutočnosťou na posúdenie platnosti dražby, ale to, či si žalovaná 1/ ako dražobníčka splnila svoju povinnosť a zabezpečila ocenenie nehnuteľnosti znaleckým posudkom. Tu odvolací súd poznamenal, že navrhovateľ dražby nemá a priori záujem, aby sa predmet dražby predal pod hodnotu jeho reálneho ocenenia, a zámerom dražby nebolo ani predat' predmet dražby za každú cenu. Ak žalovaná 1/ ako záložný veriteľ a súčasne dražobníčka využila oprávnenie, ktoré jej zo zriadeného záložného práva plynulo, nemožno toto konanie vyhodnotiť ako konanie, ktoré odporuje dobrým mravom.

2.3. Odvolací súd sa v závere svojho odôvodnenia stotožnil so súdom prvej inštancie, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno o tom, že napadnutá dobrovoľná dražba bola neplatná pre namietané porušenie zákona, a jej realizácia nebola v rozpore s dobrými mravmi. To, čo žalobcovia namietajú ako porušenie dobrých mravov, že bola predmetná dražba realizovaná, keď už bolo začaté konkurzné konanie, nemôže byť podľa odvolacieho súdu vyhodnotené ako postup záložného veriteľa, či dražobníka, ktorý by odporoval dobrým mravom.

2.4. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanej 1/ priznal voči žalobcom zaviazaným spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, a ostatným účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Žalobcovia (ďalej aj ako „dovolatelia“) podali voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP. V úvode podaného dovolania zopakovali, čoho sa v konaní domáhali a uviedli, že sa odvolací súd ani súd prvej inštancie nevysporiadali s tým, že je výkon dražby v rozpore s dobrými mravmi. Dovolatelia ďalej uviedli, že žalovaná 1/ mala záujem dražbu vykonať čo najskôr, a tým zamedziť zaradenie nehnuteľného majetku do súpisu konkurznej podstaty. Podľa dovolateľov je nevyhnutné uviesť, že speňaženie nehnuteľného majetku dražbou najviac poškodilo žalobkyňu 2/, keďže jej bola odňatá možnosť disponovať s 1/2 jej majetku, ktorý žalobkyni 2/ zánikom bezpodielového spoluvlastníctva manželov patrí. Predmet dražby bol podľa dovolateľov vydražený za cenu, ktorá nedosiahla ani najnižšie podanie, poukázali na miesto konania dražby ako aj na to, že znalecký posudok bol v deň konania dražby starší ako 6 mesiacov, čo protistrana nenamietala. Ďalej dovolatelia uviedli, že žalobca 1/ inicioval pred dražbou rokovanie s príslušným oddelením žalovanej 1/ ohľadne úhrady dlhu, pričom ale žalovaná 1/ nebola ochotná akceptovať iné ako ňou navrhnuté splátky. Dovolatelia tak nesúhlasia s odôvodnením odvolacieho súdu v bodoch 24 a 28 a konanie, ktoré odporuje dobrým mravom podľa nich nemôže požívať právnu ochranu. Vzhľadom na uvedené požiadali dovolací

súd aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobnému návrhu vyhovel, eventuálne aby predmetné rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V závere svojho dovolania požiadali dovolací súd, aby v zmysle § 444 ods. 1 CSP odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, keďže je predmetná nehnuteľnosť och obydľím a domovom, kde riadne bývajú a pravidelne sa zdržiavajú, a k nehnuteľnosti ako aj okoliu majú vytvorené emočné a sociálne väzby.

4. Žalobkyňa 3/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s dovolaním žalobcov a s jeho odôvodnením súhlasí. Ako správkyňa úpadcu - žalobcu 1/ uviedla, že žalovaná 1/ prihlásila pohľadávku vo výške 6.764 eur ako zostatok pohľadávky po výtlačku z predaja zálohu na dobrovoľnej dražbe. Z uvedeného jednoznačne podľa žalobkyne 3/ vyplýva, že žalovaná 1/ mala vedomosť o vyhlásení konkurzu na majetok žalobcu 1/ a jej konanie bolo účelové a v rozpore s dobrými mravmi.

5. Žalovaná 1/ v úvode svojho vyjadrenia k dovolaniu poukázala na to, že žalobcovia len opätovne uvádzajú svoju doterajšiu argumentáciu, ktorá nie je ničím podložená a v celom rozsahu vyvrátená, čo je podľa žalovanej 1/ možno označiť ako účelové konanie a zavádzanie. K žalobcom namietanému rozporu výkonu dražby s dobrými mravmi žalovaná 1/ uviedla, že považuje za vysoko neseriózne, že žalobcovia opakovane dezinterpretujú skutočný dátum vyhlásenia konkurzu. Žalovaná 1/ opätovne zdôraznila, že ku dňu 07. marca 2017 neexistovali žiadne právne prekážky, ktoré by bránili výkonu záložného práva k zabezpečeným nehnuteľnostiam. Žalovaná 1/ neporušila žiadne ustanovenia zákona o dobrovoľných dražbách, ani iné ustanovenia iných právne záväzných právnych predpisov. K odňatiu možnosti žalobkyne 2/ disponovať majetkom žalovaná 1/ uviedla, že bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniká až vyhlásením konkurzu na majetok jedného z manželov. Keďže k dobrovoľnej dražbe došlo 07. marca 2022, a konkurz na majetok žalobcu 1/ bol zverejnený v Obchodnom vestníku až 13. marca 2017, ku dňu realizácie dražby boli nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. K žalobcom tvrdým vadám znaleckého posudku žalovaná 1/ uviedla, že v danom prípade dátum vyhotovenia znaleckého posudku bol dňa 07. septembra 2016, pričom dražba sa uskutočnila dňa 07. marca 2017, teda lehota uvedená v ustanovení § 12 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách bola dodržaná. Aj v prípade, ak by sa zohľadnili argumenty žalobcov, potom obdobie 2 dní nemôže mať relevantný dopad na hodnotu nehnuteľností, čím nemohlo prísť k negatívnemu zásahu do majetkových práv žalobcov, ktorý žalobcovia podľa žalovanej 1/ ani nepreukázali. K nemožnosti splatiť dlh v splátkach žalovaná 1/ uviedla, že žalobcovia boli v časovom omeškaní s platením svojho záväzku, ktorý bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, pričom žalobcovia počas celého obdobia nevykonali žiadne čiastočné úhrady, a žalovaná 1/ nemala žiadnu zákonnú ani zmluvnú povinnosť poskytnúť žalobcom benefit vo forme možnosti splácania dlžnej sumy. Napriek uvedenému žalovaná 1/ prejavila ústretovosť a navrhla žalobcom splátkový kalendár. V prípade, ak žalobcovia vo svojom dovolaní označili toto ako účelové konanie žalovanej 1/ v rozpore s dobrými mravmi, vypovedá to len o úmysloch žalobcov. Žalovaná 1/ ďalej poukázala na to, že sa ako súd prvej inštancie tak odvolací súd v odôvodnení rozsudku riadne a vyčerpávajúco vysporiadali so všetkými podstatnými argumentami žalobcov. Podľa žalovanej 1/ nemožno rozpor s dobrými mravmi charakterizovať ako podstatnú a významnú argumentáciu, ale predovšetkým táto argumentácia nebola formulovaná dostatočne jasným spôsobom. Z uvedenej argumentácie nie je vôbec zrejmé, v čom konkrétne malo konanie žalovanej 1/ súvisiace s výkonom záložného práva k nehnuteľnostiam formou dobrovoľnej dražby, ktoré bolo realizované v súlade so zákonom, vybočiť z pravidiel dobrých mravov. Žalobcovia si podľa žalovanej 1/ boli od začiatku vedomí, že v prípade ak z ich strany dôjde k porušeniu platobných povinností na splatenie úveru, záložný veriteľ je oprávnený uspokojiť nesplatenú pohľadávku výkonom záložného práva. Podľa žalovanej 1/ práve konanie žalobcov v tomto konaní nesie znaky rozporu s dobrými mravmi a nemalo by požívať súdnu ochranu. Odvolací súd sa podľa žalovanej 1/ v plnom rozsahu vysporiadal so všetkými odvolacími dôvodmi uvedenými zo strany žalobcov, a zo strany odvolacieho súdu nedošlo k žiadnemu nesprávnemu procesnému postupu. S ohľadom na uvedené má žalovaná 1/ za to, že je dovolanie žalobcov v celom rozsahu nedôvodné.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo dovolací súd“) uznesením z 13. decembra 2023 sp. zn. 7Cdo/164/2023 odložil právoplatnosť rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24.

apríla 2023 č. k. 14Co/2/2023-385, keď dospel k názoru, že návrh žalobcov na odklad právoplatnosti napadnutého rozhodnutia je dôvodný, pretože v prejednávanej veci existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre vyhovieť predmetnému procesnému návrhu. Preto odložil právoplatnosť rozhodnutia odvolacieho súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaní žalobcov.

7. Z oznámenia prvostupňového súdu (prostredníctvom notára JUDr. Jaroslava Lišku) z 15. januára 2025, č.k. 25 D 140/2024, Dnot 312/2024 vyplýva, že dedičmi po poručníkovi (žalovanom 2/ P. L.) sú jej pozostalá manželka, deti a vnučka, a to: 1/ A. L., nar. XX. T.XXXX, P. F. XX, 2/ P. L., nar. XX. P. XXXX, P. F. XXX, 3/ žalovaná 3/ a 4/A. L., nar. XX. J. XXXX, P. F. XXX.

8. Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačí súd“) rozhodol v zmysle § 64 CSP o pokračovaní v dovolacom konaní s právnymi nástupcami žalovaného 2/.

9. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

10. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolačí súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu riadneho opravného prostriedku.

10.1. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (1Cdo/26/2017, 2Cdo/154/2017, 3Cdo/42/2017, 4Cdo/209/2017, 5Cdo/12/2017, 7Cdo/163/2017, 8Cdo/73/2017).

10.2. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačí dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11.2. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11.3. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcov, že v konaní došlo k nimi tvrdeným vadám zmätočnosti.

11.4. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Dovolatelia videli naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, keď podľa dovolateľov súd neprihliadol na širšie okolnosti prípadu, a nevysporiadal sa s tým, že výkon dražby bol v okolnostiach danej veci v rozpore s dobrými mravmi.

13. Najvyšší súd sa ustálil v názore (pozri napr. 6Cdo/66/2019), že osobitný typ žaloby, ktorou sa môže osoba dotknutá na svojich právach domáhať na súde určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby upravuje § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. Ide o inštitút právnej ochrany proti dobrovoľnej dražbe, ktorý môžu uplatniť osoby ňou dotknuté ako jediný prostriedok nápravy a ochrany práva na zvrátenie výsledku dobrovoľnej dražby. Dražba je neplatná len za predpokladu, že na základe podanej žaloby o tom rozhodol rozsudkom súd a určil dražbu za neplatnú. Jedným z dôvodov, pre ktorý je možné uplatniť žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, je porušenie ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách. Zákon výslovne neustanovuje, ktoré jeho ustanovenia majú takú povahu, že ich porušenie má za následok neplatnosť dražby. Upravuje len prípady, v ktorých nie je možné vysloviť neplatnosť dražby (§ 21 ods. 6 zákona č. 527/2002 Z. z.). Keďže ide o jediný prostriedok procesnej ochrany dotknutej osoby a iné dôvody, ktoré by neumožňovali vysloviť neplatnosť dražby titulom porušenia zákona alebo titulom iných skutočností, zákon neuvádza, treba v tomto smere zvoliť skôr extenzívny výklad. K úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby ale nepostačuje len zistenie, že došlo k porušeniu ustanovení zákona. Predpokladom úspechu takejto žaloby je, že musí ísť o také jeho porušenie, ktorým je zároveň žalujúca osoba aj reálne dotknutá na svojich právach. Medzi porušením niektorého ustanovenia zákona a vznikom ujmy na právach žalujúcej osoby musí existovať príčinná súvislosť. To znamená, že pre úspešnosť žaloby o určenie neplatnosti dražby v zmysle citovaného zákonného ustanovenia musia byť kumulatívne splnené dva predpoklady, a to, že boli porušené ustanovenia tohto zákona, a že žalujúca osoba bola práve porušením týchto ustanovení fakticky dotknutá na svojich právach. Povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno v spore o neplatnosť dražby zaťažuje žalobcu.

14. Dovolací súd predovšetkým pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní v zásade nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, ani prieskumu nim vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

15. Podľa názoru vec prejednávajúceho dovolacieho senátu i keď nepreskúmateľnosť, resp. nedostatok

dôvodov je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých vyvodil svoje právne závery vysvetlené v odôvodnení. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd potvrdil ostatné prvostupňové rozhodnutie treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, a nezistil také závary, ktoré by odôvodňovali možnosť vyhovenia podanej žalobe. Súd prvej inštancie sa podľa odvolacieho súdu vysporiadal so všetkými žalobcami uplatnenými dôvodmi neplatnosti dražby. K otázke dobrých mravov sa odvolací súd vyjadril v bode 24 jeho dôvodov, kde okrem iného uviedol, že „...v prípade, ak záložný veriteľ a súčasne aj dražobník využil oprávnenie, ktoré mu zo zriadeného záložného práva plynulo, nemožno toto jeho konanie vyhodnotiť ako konanie, ktoré odporuje dobrým mravom." V tejto súvislosti v bode 28 jeho dôvodov tiež uviedol, že dovolatelia neunesli dôkazné bremeno o tom, že napadnutá dobrovoľná dražba bola neplatná pre namietané porušenie zákona, „a teda jej realizácia nebola ani v rozpore s dobrými mravmi. To, čo žalobcovia označujú ako porušenie dobrých mravov, založené na tom, že predmetná dražba bola realizovaná, keď už bolo začaté konkurzné konanie (nie ešte vyhlásený konkurz na žalobcu v 1/ rade), nemôže byť vyhodnotený tak, ako je už uvedené vyššie, ako postup záložného veriteľa, či dražobníka, ktorý by odporoval dobrým mravom". Vzhľadom na dovolaciu argumentáciu žalobcov a nižšími súdmi zistený skutkový stav musí dovolací súd uviesť, že súdy nie celkom zjavne nedôvodne, či arbitrárne odpovedali na otázku posúdenia, či je vykonaná dražba v rozpore s dobrými mravmi, a to aj celkovým právnym rozborom výkonu dražby ako aj posúdením všetkých relevantných námietok žalobcov, kde dospeli k záveru, že dražba bola vykonaná v súlade so zákonom bez namietaných pochybení, čím sa jej realizácia tiež vylučuje pre rozpor s dobrými mravmi; samotní dovolatelia vo svojej argumentácii opisovali rozpor s dobrými mravmi v súvislosti s celkovým výkonom dražby, a poukazovaním na jej pochybenia. Nižšie súdy v neposlednom rade primeraným a zákonu neodporujúcim spôsobom vysvetlili, prečo na platnosť dražby nemala/nemohla mať vplyv ani okolnosť začatého konkurzu na žalobcu 1/ (v čase uskutočnenej dražby konkurz nespôsobil zákonom predpokladané právne účinky, pozn.). Dovolací súd pripomína, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

16. Najvyšší súd vo svetle vyššie uvedeného dodáva, že jadrom dovolateľmi nastolených námietok (rozpor s dobrými mravmi) bola v skutočnosti otázka právna, ktorú však v rámci zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP ani nie je možné vecne podrobiť dovolaciemu prieskumu, keďže dovolatelia (kvalifikovane zastúpení advokátkou) nesprávne právne posúdenie veci (§ 421 ods. 1 v spojení s § 432 CSP) v rámci podaného dovolania nenamietali.

17. Nad rámec veci dovolací súd v súvislosti s dovolateľmi namietanou nesprávnou interpretáciou ustanovenia § 3 ods. 1 OZ na právne vzťahy medzi záložnými veriteľmi a vlastníkom bytu alebo rodinného domu pri zániku jeho vlastníctva na základe uplatnenia záložného práva poukazuje na ustanovenie § 853 ods. 2 OZ v zmysle ktorého aplikácia ustanovenia § 3 OZ nie je v prípade posudzovania platnosti dobrovoľnej dražby možná, nakoľko jeho aplikáciu práve citované ustanovenie § 853 ods. 2 OZ vylučuje (pozri napr. 5Cdo/163/2021).

18. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

19. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené odmietol dovolanie žalovaných podľa § 447 písm. c) CSP.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.